

Tehy ry
PL 10
00060 TEHY

Puheenvuoro 22.9.2020

Sosiaali- ja terveysministeri
Aino-Kaisa Pekonen

Sosiaali- ja terveysministeri Pekosen sidosryhmätilaisuus lääkeasioiden tiekartasta

Koulutettu hoitohenkilöstö on sosiaali- ja terveydenhuollon suurin ammattiryhmä. THL:n tilastotiedon mukaan vuonna 2018 noin 116 000 työikäisellä sairaanhoitajalla oli ammatinharjoittamisoikeus, lähihoitajista taas 173 000 henkilöllä. Lisäksi esimerkiksi terveydenhoitajat, kättilöt ja ensihoitajat toteuttavat lääkehoitoa ja neuvovat potilaita lääkehoidossa päivittäin. Rajattu lääkkeenmääräämisoikeus on tällä hetkellä yli 500 sairaanhoitajalla.

Koulutettu hoitohenkilöstö tapaa päivittäin merkittävän määrän potilaita ja asiakkaita. THL:n tilastotiedon mukaan vuonna 2019 terveyskeskuskäyntejä oli kaikkiaan 22,8 miljoonaa. Näistä lääkärikäyntejä oli 5,9 miljoonaa ja käyntejä muun terveydenhuollon ammattihenkilökunnan luona oli 16,9 miljoonaa. Jos tarkastellaan ikäihmisten hoitoa, niin esimerkiksi kotihoidon palveluissa lähihoitajat ja sairaanhoitajat ovat asiakkaan useimmiten tapaama ammattihenkilöryhmä.

Koulutetun hoitohenkilöstön ja asiakkaiden sekä potilaiden kohtaamisissa keskustellaan ja käydään läpi lääkehoitoon liittyviä kysymyksiä. Koulutettu hoitohenkilöstö on tärkeä lääketiedon lähde kansalaisille ja heillä on erittäin tärkeä rooli omahoidon onnistumisessa. Tiedämme esimerkiksi tutkimuksien mukaan, että vain noin puolet pitkäaikaisia sairauksia sairastavista käyttää lääkkeitä ohjeiden mukaisesti. Parasta aikaa meneillä olevassa Tulevaisuuden sote-keskus ohjelmassa on mahdollista tarkastella työnjakoa ja osana sitä voitaisiin ohjata pitkäaikaissairautta sairastavia potilaita hoitajavastaanotolle, jossa lääkehoidon omahoitoa voidaan tukea tehokkaammin.

Terveydenhuollon ammattihenkilöt tarvitsevat systemaattista ja säännöllistä täydennyskoulutusta lääkehoidon toteutuksen turvallisuuden varmistamiseksi ja laadukkaan lääkeinformaation varmistamiseksi, niin perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yksiköissä kuin sosiaalihuollon sekä varhaiskasvatuksen yksiköissä, joissa toteutetaan lääkehoitoa. Osaaminen on varmistettava säännöllisin väliajoin. Työnantajan tehtävänä on mahdollistaa riittävä täydennyskoulutus. Siihen on varattava riittävä rahoitus.

Erityisesti ikäihmisten hoidossa työskentelevien ammattihenkilöiden lääkehoidon osaamista pitää lisätä. En haluaisi nostaa esiin valvovien viranomaisten tarkastuskertomuksia lääkehoitoon liittyvistä epäkohdista ja jopa vaaratilanteista. Mutta ne osaltaan kuvaavat tilannetta, että vanhusten lääkehoidon toteuttaminen on vaativaa lääkehoitoa, eikä ammatillisessa peruskoulutuksessa saatu lääkehoidon osaaminen ole usein riittävää. Osaamista tarvitaan esimerkiksi vanhusten lääkehoidon erityispiirteistä, monilääkityksestä sekä palliatiivisen ja saattohoitoon liittyvästä lääkehoidosta. Kotihoidossa asiakkaan lääkelistan tarkistaminen ja lääkkeiden tunnistaminen vaativat asiantuntemusta.

Tehy näkee erittäin tärkeänä sen, että kansallinen lääkityslista saadaan vihdoinkin käyttöön lähivuosien aikaan. Se lisää lääkehoidon turvallisuutta merkittäväällä tavalla. Lääkityslistan tulee jo käyttöönottovaiheessa olla potilasturvallinen, helppokäyttöinen ja käyttövarma. Sen käyttöönotto pitää tehdä hallitusti. Ammattihenkilöt tarvitsevat riittävän täydennyskoulutuksen sen käyttämiseen.

Tehynä edustamme yli 160 000 koulutettua sosiaali- ja terveysalan, kuntoutuksen ja varhaiskasvatuksen ammattilaista. Olemme mielellämme mukana asiantuntijatahona kehittämässä lääkeasioiden tiekarttaa seuraavien vuosien aikana.

Helsingissä 22.9.2020

Sari Viinikainen
kehittämispäällikkö, TtT, MBA Tehy ry, sari.viinikainen@tehy.fi